7. BEKKUR: FJÖGUR ATRIÐI TIL FYRIRMYNDAR

Sanngjarnt og réttlátt

NAFN

DAGSETNING

Leiðbeiningar: 1. hluti

Parið orðin við réttar skilgreiningar með því að draga línu á milli.

Orð		Skilgreiningar
A. Höfundaréttur	A	Lögverndaður réttur höfunda yfir þeim hlutum sem þeir hafa búið til
B. Opið efni	C	Kunnátta til að nota höfundarréttarvarið verk án leyfis, en aðeins á ákveðna vegu og við sérstakar aðstæður
C. Sanngjörn notkun	B	Sköpunarverk sem ekki er höfundarréttarvarið og er ókeypis að nota án leyfis

Leiðbeiningar: 2. hluti

Þegar kennari les orðin upphátt um fjögur atriði sanngjarnar notkunnar skaltu skrifa þau í eyðurnar.

... tilgangur nýja verksins er vegna náms eða að upprunalega verkið breytist í eitthvað alveg nýtt.

... magnið sem þú notar er bara lítill hluti upprunalega verksins og taki ekki hjartað úr verkinu

Algeng dæmi:

- Skólaverkefni og menntun
- Gagnrýni og athugasemdir
- Fréttaflutningur
- Grín og glens

... eðli upprunalega verksins er fræðilegt eða byggt á staðreynd (frekar en skáldverki eða annarri sköpun

... Áhrifin sem nýja verkið hefur mun ekki innibera neikvæð áhrif á upprunalega höfund eða verðmæti sköpunar hans

FRÉTTA OG MIÐLALÆSI

Vid notum gagnrýna hugsun og erum skapandi.

commonsense.org/education
Shareable with attribution for noncommercial use. Remixing is permitted.

Sanngjarnt og réttlátt

NAFN

DAGSETNING

Leiðbeiningar: 3. hluti

Notaðu kortið til að greina hvort „Turnin' It Up“ mixið frá DJ Earworm falli undir sanngjarna notkun eða ekki.

Hann notar ákveðna búta aftur og aftur, en hann hefur breytt þeim í algjörlega nýtt lag.
Þótt hann sé ekki að selja lagið þá hefur það gert hann vinsælan. Auk þess fær hann greitt fyrir að vera plötusnúður.

Hann notar bara lítinn hluta úr hverju lagi. En hann notar hlutana aftur og aftur til að semja heilt lag.

Tilgangur

Magn

Eðli

Áhrif

Hann notar sköpun frekar en sem staðreynd eða eitthvað fræðilegt. Það gerir það að verkum að líklegra er að notkunin verði ekki sanngjörn.

Hann dreifir sköpunarverki listamannsins víðar sem gæti gert það að verkum að listamaðurinn fái meiri tekjur. En hann vísar hinsvegar hvergi í listamanninn.

commonsense.org/education
Shareable with attribution for noncommercial use. Remixing is permitted.

7. BEKKUR: FJÖGUR ATRIÐI TIL FYRIRMYNDAR

Sanngjarnt og réttlátt

NAFN

DAGSETNING

Að lokum: Er hægt að skilgreina þessa endurgerð sem sanngjarna notkun? Af hverju, eða af hverju ekki?

Svörin geta verið mismunandi.

Það er notast við brot úr laginu, þetta er ákveðinn bútasaumur og því fellur þetta sennilega undir sanngjarna notkun. Að auki hefur þessi plötusnúður stundað svona vinnu um árabil og virðist ekki lenda í neinum málaferlum því tengdu. En það að hann vísi ekki í upprunalega listamenn gæti þó tengst höfundarréttar málum.

FRÉTTA OG MIÐLALÆSI
Vid notum gagnrýna hugsun og erum skapandi.

commonsense.org/education
Shareable with attribution for noncommercial use. Remixing is permitted.